

[Finansministeren.]

Grad det Grundlag vil svigte, som man har regnet med, er jeg ikke i Stand til at udtale mig om i Øjeblikket; det maa først Erfaringen vise, naar man ser, hvorledes Indtægterne kommer ind. Den Tid, der er gaaet, siden Kriselovene blev vedtaget, er endnu for kort til, at der kan siges noget endeligt om, hvorledes Virkningerne vil blive, men nogle almindelige Bemærkninger om Sandsynligheden kan jeg gøre allerede nu.

Jeg skal da udtale, at man ved Vedtagelsen af saadanne nye indirekte Afgifter først maa regne med en Tid, hvor Hamsterlagrene skal opbruges, og denne Periode, tror jeg, man maa regne for at være særlig lang i dette specielle Tilfælde. Det var saadan, at hver Gang der i et Rigsdagsudvalg forhandlede om en eller anden Afgift, kunde man Dagen efter læse om det i Aviserne; Befolkningen fik saaledes Oplysning om, hvad den kunde vente, og Befolkningen var lydhør overfor ethvert Vink i saa Henseende, og Opkøbene gik strygende. Naar nu saadanne opsamlede Lagre er udtømt, skal der jo købes nye Forsyninger, og saa kommer de nye Afgifter til at virke; men paa adskillige Omraader vil der dog gaa nogle Maaneder, inden det giver sig Udtryk i Toldindtægter, og det hænger sammen med, at det danske Kreditoplags-system i vidt Omfang medfører, at der kun afregnes med Toldvæsenet kvartalsvis, og Indtægterne kommer derfor meget stødvist ind.

Jeg er saaledes ikke i Stand til at sige, om de indirekte Afgifter til Dækning af Kriselovens Udgifter vil frembringe de forventede Summer; men jeg er tilbøjelig til at mene, at de ikke vil gøre det, fordi jeg har Indtryk af, at Købeevnen svigter stærkt. Jeg vil derfor antage, at der kommer mindre ind end beregnet, i hvert Fald vil Indtægterne falde paa et senere Tidspunkt end Kriselovens Udgifter; dette gælder for øvrigt ikke alene for de indirekte Afgifter, men ogsaa for de direkte Skatter, som blev vedtaget, saaledes at Statskassen i en længere Periode kommer til at staa i Forskud med at udbetale Krisehjælp, idet Indtægterne i det heldigste Tilfælde først kommer ind paa et senere Tidspunkt.

Jeg betragter det som en meget stor Fordel for vort Lands økonomiske Liv, at der er kommet Ro i Valutaspørgsmaalet, man tør nok antyde, at den danske Valuta har haft nogle drøje Maaneder i indeværende Sommer. Aldrig saa snart var den sidste Valutalov vedtaget, før man fra Venstres og det konservative Folkepartis Side rejste

Strid om dens Forstaaelse og krævede den danske Krone nedsat. Uroen om Valutaspørgsmaalet blev med øvet Haand holdt vedlige af de to Oppositionspartiets Repræsentanter i Valutaudvalget, og da Valgkampen til Landstinget begyndte, blev Valutaspørgsmaalet med stor Nidkærlighed og Iver bredt ud for Befolkningen som Oppositionens eneste Valgrundlag. Man foregøglede Befolkningen, at den danske Krones Værdi var langt lavere, end Noteringen viste, og opullede Billeder af, hvilke Fordele en lav Kroneværdi vilde bringe den danske Befolkning.

Fra Regeringens Side blev der arbejdet paa den Basis, som var tilvejebragt i Loven om Valutaordningen; man søgte at skabe en Modstandskraft, som kunde tillade Ophevelsen af Afleveringspligten, saaledes som det var forudsat i Valutaloven. I Agitationen mod Regeringen hed det sig, at Regeringen ikke turde ophæve Afleveringspligten, thi hvis dette skete, vilde det vise sig, at den danske Krones Værdi var udhulet, som man sagde, og vilde falde til et meget lavt Niveau. Heldigvis blev denne Agitation snart afsløret som det, den var: tomt Fantasteri. Det lykkedes ved Samarbejde mellem Regeringen og Nationalbanken at skabe de nødvendige udenlandske Kreditter for Banken, saaledes at Afleveringspligten kunde opheves i Slutningen af August Maaned.

Paa det Tidspunkt tillod jeg mig i et Radioforedrag, som jeg i lang Tid i Forvejen var anmodet om at holde, at behandle Valutaspørgsmaalet. Denne simple Kendsgerning vakte tilsyneladende vild Ophidselse i Venstres og de Konservatives Lejr, og jeg forstaa, at man fra den Side mener, at hvad der skal siges om Valutaen i Radioen, bør kun udtales af Venstremænd og Højremænd. Jeg tror dog, man skal lede længe, før man kan finde en Stat, hvor det er forbudt Landets Finansminister at tale i Radio om et saa betydningsfuldt Spørgsmaal som Valutaspørgsmaalet, det bliver ikke let at finde. Min Tale var en saglig og rolig Redegørelse for Forholdene, og da jeg vidste, at Afleveringspligten vilde blive ophævet om nogle Dage — det var det Kendskab, jeg havde til Forhandlingerne —, er det givet, at jeg maatte benytte Lejligheden til at advare mod den Panik i Befolkningen, som man fra anden Side gjorde saa kraftige Anstrengelser for at fremkalde. Jeg vil antage, at mit Radioforedrag i saa Henseende gjorde nogen Nytte, og ud fra dette Synspunkt kan man ogsaa forstaa, at alle Panikmagerne hylede saa stærkt op.

Regeringens og Nationalbankens Ar-